

RAPORT ATELIER DE LUCRU - ACTIVITATEA 5.1

Final

Regiunea Bucuresti-Ilfov

Context

Obiectiv general - Cresterea capacitatii de dezvoltare strategica si implicare a organizatiilor neguvernamentale, care activeaza in domeniul dezvoltarii economice si sociale, atat in regiunea mai dezvoltata (B-II), cat si in regiunile mai putin dezvoltate (Centru si Sud-Est), in a formula si promova propuneri alternative cu impact national, la politicile publice in aria cheie ocupare&antreprenoriat/economie sociala si a coopera cu autoritati/institutii publice, pentru optimizarea proceselor decizionale orientate catre cetateni, in concordanta cu SCAP.

Prin atingerea acestui obiectiv, precum si a obiectivelor specifice proiectului, se faciliteaza, pe termen lung:

- capacitatea organizatiile neguvernamentale cu focus pe dezvoltare economica si sociala de a intelege, utiliza si adapta diferite mecanisme si instrumente, pentru a fi proactive si pentru a stabili un cadru permanent de dialog si cooperare cu administratia publica, in ceea ce priveste formularea si promovarea de propuneri alternative cu impact national la politicile publice initiale de Guvern, conform SCAP.

- cresterea "puterii" acestor ONG-uri in a influenta modul in care se gandesc si se implementeaza politicile publice cu impact national, care au influenta directa asupra persoanelor, grupurilor si comunitatilor dezavantajate, asupra respectarii si manifestarii depline a drepturilor beneficiarilor vulnerabili, prin dezvoltarea socio-economica, bazata pe ocupare si antreprenoriat/economie sociala.

- mobilizarea tuturor partilor interesate si cresterea nivelului de cooperare intre ONGuri si autoritatile publice, astfel ca aceste parti interesate devin mai raspunzatoare si mai responsabile fata de rezultatele politicilor si strategiilor initiale.

Obiectivul general corespunde prioritatii strategice POCA, Axa 1, si contribuie direct, in mod concret, la atingerea OS 1.1: Dezvoltarea si introducerea de sisteme si standarde comune in administratia publica, ce optimizeaza procesele decizionale orientate catre cetateni si mediul de afaceri in concordanta cu SCAP.

Obiectiv

Obiectivul principal este acela ca participantii sa lucreze impreuna, intr-o maniera practica, interactiva (reprezentanti ONGuri si reprezentanti ai autoritatilor/institutiilor publice), pentru a dezvolta o propunere alternativa la politicile publice pentru aria vizata de proiect.

Locatie: Bucuresti - Hotel Ibis Palatul Parlamentului/sala Eliade.

Participanti

La atelier au participat 27 de persoane, reprezentanti ONGuri, precum si reprezentanti ai administratiei publice locale si centrale.

Mod de derulare

Atelierul a inceput cu prezentarea proiectului (obiective), urmat de definirea politicilor publice in contextual actual legislative, precum si de un exercitiu de propunere publica.

Am insistat asupra laturii teoretice de definire a unei politici publice:

1. O politica publica este formata dintr-un ansamblu de masuri concrete, care dau « substanta » unei politici publice;
2. O politica publica cuprinde decizii sau forme de alocare a resurselor, a caror natura este mai mult sau mai putin autoritara si în care coercitia este mereu prezenta;
3. O politica publica se înscrie într-un « cadru general de actiune », ceea ce ne permite sa distingem între o politica publica si simple masuri izolate;
4. O politica publica are un public, adica indivizi si grupuri a caror situatie este afectata de catre politica publica în cauza;
5. O politica publica are obiective si scopuri, stabilite în functie de norme si valori.

Pentru scopul proiectului nostru, o **problema de politica publica** poate fi definita ca **acea conditie sau situatie care genereaza nevoi ori insatisfactii, pentru a caror corectie actiunea guvernamentala este necesara**. Conditii precum saracia, dizabilitatea, aglomeratia din închisori, aglomerarea urbana sunt situatii care ar putea constitui potentiale probleme în conditiile în care insatisfactia si disconfortul cresc. Gradul de disconfort sau insatisfactie (care impune si interventia guvernamentala) este masurat de persoane în functie de un **standard** sau un **criteriu**; daca acestea considera o anumita situatie ca normala, inevitabila sau propria responsabilitate, nici o actiune guvernamentala nu va fi initiata deoarece situatia respectiva nu este problematica.

Am discutat despre definirea problemei, **aceastafiind rezultatul unui proces politic care determina în acelasi timp si solutiile adecvate**. Accesul la mijloacele de transport de catre

persoanele cu handicap reprezinta o problema de transport ori o problema legata de drepturile omului? Mijloacele de transport special destinate persoanelor cu handicap constituie solutia la o problema de transport. Perspectiva drepturilor omului implica accesul egal al persoanelor cu handicap la mijloacele de transport, respectiv dotarea mijloacelor de transport cu dispozitive care sa permita si persoanelor cu handicap sa utilizeze în mod egal transportul în comun.

O situatie se poate transforma într-o problema, dar trebuie identificate cauzele care au generat situatia respectiva.

Pentru solutionarea unei probleme, cauzele sunt cele care trebuie vizate, nu doar manifestarile (simptomele) acestora, însa în multe situatii, cauzele principale nu sunt usor de identificat ori de diagnosticat.

Identificarea cauzelor unei probleme si negocierea unui compromis asupra lor constituie o sarcina nu tocmai usoara pentru cei ce elaboreaza politica publica (policy-makers), definirea problemei transformându-se astfel într-o problema de sine statatoare.

Un alt aspect al problemelor de politica publica se refera la **capacitatea acestora de a fi usor de controlat/influentat**, unele probleme implicând mult mai multe schimbari comportamentale decât altele.

Controlul asupra problemelor este conditionat si de caracterul tangibil sau intangibil al acestora. Probleme precum penuria de locuri de munca, (componenta de ocupare in aria persoanelor cu handicap) managementul defectuos al proiectelor pot fi solutionate mult mai usor prin cresterea resurselor si a stimulentele de care oamenii sau agentii dispun.

Am constituit apoi grupuri de lucru pentru a identifica domeniul pentru propunerea unei politici publice. S-au format (conform optiunii experimentate de catre fiecare participant) trei grupuri de lucru:

1. **Ocupare**
2. **Antreprenoriat**
3. **Economie sociala**

Interesant a fost modul de interactiune intre reprezentantii ONGurilor + autoritati/institutii publice. S-au aratat interesati de caracteristica cheie a propunerii de politici publice, intelegand ca sunt considerate publice **acele probleme care afecteaza un numar substantial de mare de persoane**, ale caror consecinte sunt resimtite inclusiv de persoane care nu sunt implicate în mod direct, si ca problemele care sunt limitate ca efect, numar de persoane afectate în mod direct, nu sunt de natura publica.

In acest sens, s-au facut exemplificari:

Ex. presupunem ca un cetatean este nemulțumit de cuantumul indemnizației de handicap, sub legislația fiscală în vigoare. Atâta timp cât cetățeanul respectiv va acționa individual căutând să obțină de la organele fiscale o derogare de la lege în favoarea sa, discutăm despre o problemă personală. Declansarea unei acțiuni de modificare a legislației de către respectivul cetățean împreună cu alte persoane afectate de aceeași problemă în mod direct sau indirect, transformă problema personală într-una publică.

Formularile diferite ale unei probleme concurează pentru acceptarea publică. Dacă ceva anume reprezintă sau nu o problemă publică depinde de termenii în care a fost definită problema și de acceptarea definiției propuse. În plus, termenii în care a fost definită și cauzele care au generat-o au determinat promovarea acelor soluții considerate adecvate.

Am explicat fazele și etapele unei politici publice:

1. **Elaborarea**
2. **Implementarea**
3. **Evaluarea**

ETAPE

1. **Identificarea problemei** - are loc atunci când un eveniment, o persoană, un grup reușesc să atragă atenția asupra unei probleme, în vederea soluționării, prin intervenția puterii publice.
2. **Stabilirea agendei de politică publică** - este faza în care problema identificată este luată în considerație de către oficiali (putere publică și politică). Nu toate problemele identificate ajung și pe agenda politică.
3. **Formularea cadrului de politică publică** - atunci când o anumită problemă ajunge să fie considerată de către oficiali nu înseamnă automat că o politică publică va fi creată. Cineva (o anumită autoritate) trebuie să dezvolte un program care să se refere la soluționarea problemei.
4. **Adoptarea unei politici publice** - eforturile necesare pentru ca un anumit program să fie adoptat ca și program guvernamental. În această fază sunt concentrate elementele de negociere, dictate de interese, care pot schimba viziunea inițială asupra unei politici publice.
5. **Implementarea unei politici publice** - este un stadiu critic de realizare a unei politici publice. Aici rolul administrației este decisiv.
6. **Monitorizarea și Evaluarea de politici publice** - are ca scop determinarea eficienței unei politici publice. Se analizează modul în care diversele activități au condus la îndeplinirea scopurilor propuse inițial.

Tot atelierul a fost interactiv, participantii atat cei de la ONG-uri cat si cei din institutiile publice au format un corp omogen, problematica fiind de un deosebit interes pentru toti cei prezenti. Fiecare participant, indiferent de ramura de activitate si functia detinuta, a inteles mecanismul declansarii "procedurii" de propunere alternativa de politica publica, mecanism deosebit de complex, dar si foarte eficient.

Tematica cheie:

- Ce inseamna propunere de politica publica? Concept teoretic, prezentare exemple
- identificare nevoi&probleme in cele 3 arii (ocupare/economie sociala/antreprenoriat)
- "Propunere de politici publice" (model formular)
- identificare parti interesate
- principiile transversale (dezvoltare durabilă + egalitate de sanse&gen)

Rezultate/Propuneri facute in cadrul atelierului

La finalul atelierului s-au retinut cele trei arii a unei politici publice, vizate de proiect: ocupare, antreprenoriat, economie sociala. Problemele identificate in fiecare domeniu au fost discutate in cele trei grupuri. Fiecare grup a considerat ca problemele grupului din care face parte (la care a aderat) sunt foarte importante si ca acestea sunt intercorelate cu cele identificate la celelalte grupuri.

Probleme/nevoi identificate in ANTREPRENORIAT:

- Insuficiența cunoștințelor financiare/în gestionarea cash-flow-ului sau în găsirea unor surse de finanțare pentru extinderea afacerii
- lipsa unei pregatiri eficiente (training in afaceri) pentru prezentarea unui plan de afaceri real si convingător
- lipsa cunostintelor in managementul afacerilor
- lipsa resurselor pentru continuarea afacerii
- lipsa spiritului antreprenorial (mentalitate ce poate fi rezolvata numai prin educatie antreprenoriala)
- decalajul imens intre urban si rural
- evaluarea eficienței proceselor și angajaților - nevoia de pregatire in disciplina financiara
- problema vanzarilor (daca o afacere functioneaza si nu merg vanzarile, ea poate fi considerate esuata (nevoia de pregatire antreprenoriala in marketing)

- nevoia de antreprenori sociali.

Probleme/nevoi in ECONOMIE SOCIALA:

- cadrul normative/legislativ existent este precar
- transformarea unitatilor protejate in SES-uri (desfiintarea UPA a dus la intrarea in somaj a peste 2000 de persoane cu dizabilitati in Romania)
- nevoia de incluziune activa a persoanelor apte de munca si care nu mai sunt beneficiare de venit minim garantat
- decalaj al intreprinderilor sociale intre urban/rural
- nevoia de trecere de la afacere la profit social
- nevoia de initiative in dezvoltarea cooperativelor (mediu rural) - asocierea in astfel de structuri de economie sociala poate revigora mediul rural in domenii ca: agricultura, constructiile, servicii de interes general, care pot redresa eșecurile sistemului social actual.

Probleme/nevoi in OCUPARE:

- munca la negru - in domeniul persoanelor cu dizabilitati, dupa desfiintarea Unitatilor Protejate Autorizate, marea majoritate sunt platiti la negru
- lipsa componentei de mediere/consiliere in ocupare a persoanelor care fac parte din grupuri vulnerabile
- lipsa unei baze de date reala si functionala - actualizata a persoanelor apartinand drupurilor vulnerabile aflate in cautarea unui loc de munca
- nevoia existentei unui FACILITATOR SOCIAL - eventual un nou standard occupational (persoana care ar facilita ocuparea celor din grupul tinta)
- monitorizarea situatiei si tendintelor de pe piata muncii,
- cercetarea (si evaluarea) pietei muncii si a rolului si impactul politicilor de ocupare
- rolul formal asumat în formularea (si revizuirea) politicii de piata muncii
- necesitatea pilotarii la nivel national a modelului Nazarcea Grup (sector 1).

Formularea de politici este legata de cadrul mai larg al strategiei nationale. Dezvoltarea unor anumite programe sau masuri la nivel regional, local sau individual (la nivel de persoana aflata în cautarea unui loc de munca sau agent economic) - care pot fi denumite ca fiind "formulare de micropolitici", în cadrul unei strategii cadru la nivel national - sunt privite ca fiind parte a procesului de implementare a politicilor de ocupare.

Stadiu propunere alternativa politica publica la final atelier A5.1:

Pe cele trei domenii s-au identificat problemele majore, in urma carora se vor elabora propunerile :

1. Antreprenoriat: lipsa resurselor si a legislatiei coerente, lipsa spiritului antreprenorial
2. Economie sociala: cadru legislative precar, decalajul major urban-rural
3. Ocupare: exemplu pozitiv - Nazarcea Grup (DGASPC Sector 1), corelarea medierii cu consiliere in ocupare, lipsa baza de date actualizata (persoane cu dizabilitati)

In urma atelierului de lucru regional si a analizei problemelor identificate, in cadrul echipelor, s-a stabilit urmatorul mod de lucru, astfel:

MOD DE LUCRU ANTREPRENORAT

A. Procedura de lucru este urmatoarea:

- dupa identificarea problemelor, urmeaza faza de proiectare a propunerii de politici publice, in domeniul: ANTREPRENORAT
- problema identificata, care ar putea fi generatoare de politici publice:
- lipsa de resurse, care impiedica initierea de afaceri din partea tinerilor (locatii, finantari etc)

Urmare a identificarii problemei, se formuleaza titlul propunerii de politica publica, pe aceasta arie, acesta fiind:

Oferirea de spatii cu titlu gratuit tinerilor antreprenori , de catre autoritatile locale, pentru stimularea afacerilor locale.

MOD DE LUCRU OCUPARE

A. Procedura de lucru este urmatoarea:

- dupa identificarea problemelor, urmeaza faza de proiectare a propunerii de politici publice, in domeniul: OCUPARE
- problemele identificate, care ar putea fi generatoare de politici publice:
 1. capacitatea limitată de previzionare a numarului persoanelor aflate in cautarea unui loc de munca si a nevoilor în materie de ocupare, afecteaza cererea si oferta pe piata muncii ,
 2. nevoia de incluziune active pe piata muncii a persoanelor cu dizabilitati/tinerilor proveniti din asistenta maternală etc.

Urmare a identificarii problemei, se formuleaza titlul propunerii de politica publica, pe aceasta arie, acesta fiind:

Infiintarea unei retele de sprijin in ocupare in cadrul DGASPC-urilor (servicii de suport pentru integrare pe piata muncii a unor categorii de persoane greu angajabile - persoane cu dizabilitati, tineri proveniti din asistenta maternală etc.), care sa vina in sprijinul ANOFM/AJOFMuri.

MOD DE LUCRU ECONOMIE SOCIALA

A. Procedura de lucru este urmatoarea:

- dupa identificarea problemelor, urmeaza faza de proiectare a propunerii de politici publice, in domeniul: ECONOMIE SOCIALA

- problema identificata, care ar putea fi generatoare de politici publice:

. decalaj al intreprinderilor sociale intre urban/rural si nevoia de initiative in dezvoltarea cooperativelor (mediu rural) - asocierea in astfel de structuri de economie sociala poate revigora mediul rural in domenii ca: agricultura, constructiile, servicii de interes general, care pot redresa eșecurile sistemului social actual

Urmare a identificarii problemei, se formuleaza titlul propunerii de politica publica, pe aceasta arie, acesta fiind:

Stimularea economiei sociale in mediul rural (intreprinderi sociale, cooperative, structuri asociative etc.)

Concluzii

Temele abordate sunt complexe, este necesara cunoasterea conceptuala a termenilor, cunoasterea realitatii in fiecare domeniu de actiune.

Am stabilit politica publica pentru fiecare domeniu: antreprenoriat, ocupare, economie sociala. Am definit impreuna problemele specific fiecareia dintre ele, am analizat agenda guvernamentala si prioritatile programului de guvernare, am stabilit gradul de urgenta in rezolvarea problemelor, pentru a putea convinge ca exista o problema majora reala in fiecare din domenii, am analizat cauzele, efectele si nivelul problemelor, in baza unei varietati mari de surse, respective atelier de lucru regional+studii/cercetari, rapoarte + comunitate - prin ONG-uri si administratie publica centrala si locala.

Faptul ca s-au fixat termenii si domeniile, s-au identificat nevoile si s-au stabilit arii generale de actiune, ne duce la concluzia ca elaborarea unei propunerii de politici publice poate fi

facuta de participanti, indrumati corect, pentru obtinerea rezultatelor scontate. Activitatea va fi continuata, in mediul online, prin intermediul grupului virtual colaborativ (A5.2).

Expert facilitator ACE-ES Romania

Constantin Pietrosel